

FIȘA DISCIPLINEI
Anul universitar 2024-2025
Anul de studiu I. / Semestrul 1.

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ORTODOXĂ ȘI MUZICA RELIGIOASA
1.4. Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5. Ciclul de studii	Licență (2024-2027)
1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO	Artă Sacră /Artist plastic (COR: 265102); Grafician (COR: 264104); Pictor (COR: 265106) – Corespondență ISCO 08: 2651 – Visual Artists

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Iconografie (I)			2.2. Cod disciplină	ARS 115
2.3. Titularul activității de curs	Lector univ dr. CĂTĂLIN BĂLUȚ				
2.4. Titularul activității de seminar	Lector univ dr. CĂTĂLIN BĂLUȚ				
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (VP)	E
2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, DS – disciplina de specialitate (inclusiv stagiile de practica))					O DS

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 1. curs	1	3.. /laborator	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
• Tutoriat					5
• Examinări					4
• Alte activități (exersări practice)					26
Total ore activități individuale					69

3.7 Total ore studiu individual	69
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	125
3.10 Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Sa se deprinda – cu alcatuirea programelor iconografice

	specifice iconostaselor in diferite spatii ecleziale in functie de arhitectura lor. - cu intelegerea si aplicarea teoretica si practica a morfologiilor specifice alcatuirii icoanelor pe panou de lemn,micromosaic pe panou de lemn,manuscrise pe hartie manuala si a altor tehnici specifice artei de traditie .bizantina . - cu felul cum se ordoneaza icoanele in bisericile care din diferite motive nu pot fi pictate in tehnica a fresco sau a secco -
--	--

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, lap-top, flipchart, sistem audio</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1: elaborează proiecte în domeniul artelor vizuale; CP2: colaborează în cadrul unor colective interdisciplinare cu specialiști în alte domenii (e.g. tehnice, umaniste, arhitectura și ale cercetării științifice); CP3: desfășoară activități de cercetare, în vederea elaborării de studii cu caracter tehnic aplicativ și științific în domeniul artelor; CP4: ia decizii în organisme specializate în domeniul artelor; CP5: dobândește cunoștințe practice și teoretice privind mijloacele de expresie vizuală (artă sacra, pictură, grafică, procesare computerizată a imaginilor etc.)
Competențe transversale	CT1: Aplică strategii de muncă riguroase, eficiente și responsabile, de punctualitate și conștiinciozitate, în acord cu principiile etice și cu normele religios-morale creștine; CT2: Aplică tehnici de muncă eficiente în echipe multidisciplinare, pe diverse paliere ierarhice; CT3: Formulează strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea noilor tehnologii digitale și informaționale și prin utilizarea limbilor moderne; -

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor fi capabili sa realizeze icoane ortodoxe de traditie bizantina de complexitati diferite(compozitii cu un personaj si compozitii cu mai multe personaje) ,intelegand functia liturgica a icoanelor in spatiile ecleziale.
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor , practice și sistematice. - Tematica permite cunoașterea elementelor de bază ,structurale care stau la temelia intelegerii si asumarii actului artistic ,iconografic ; înțelegerea cadrului care a generat arta de traditie bizantina ; identificarea unor personalități și a unor momente istorice care servesc drept modele în formarea generațiilor de studenți; analiza în evoluție genetică a creștinismului și a raporturilor interbisericești între iconografii vremurilor de odinioara si cei din contemporaneitate; înțelegerea actualei configurații creștine din perspectiva iconografiei; identificarea unor posibile modele de dialog interreligios și intercreștin pe teme iconografice; deschiderea spre dialog și depășirea unor sensuri retrograde de a înțelege și a aplica teologia

	icoanei; dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unor viziuni integrative în noua configurație europeană. Obiectivele formativ-educative ale prezentului curs urmăresc realizarea unei conștiințe identitare temeinic fundamentată, o conștiință a duhovniciei creștine, temeinic organizată în jurul Sfintei Scripturi, erminiiilor bizantine și a Sfintei Tradiții.
--	--

8. Conținuturi

8.1. CURS	Metode de predare	Observații
1. Probleme de introducere în studiul artei icoanei- -obiectul, definiția, denumire, scop, importanță,	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
2. Probleme de introducere în studiul artei icoanei- - izvoarele iconografiei de tradiție bizantină	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
3. Probleme de introducere în studiul artei icoanei- - științele auxiliare și bibliografia generală a artei icoanei -	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
4. Interdisciplinariitatea în arta de tradiție bizantină ,pictura ,muzica, arhitectura. - legătura dintre cele trei arte eclesiale și consecințele nefaste în distrugerea acestei unități.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
5. Interdisciplinariitatea în arta de tradiție bizantină ,pictura ,muzica, arhitectura. - pictura de tradiție bizantină	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
6. Interdisciplinariitatea în arta de tradiție bizantină ,pictura ,muzica, arhitectura. - semiografia muzicii de tradiție bizantină	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
7. Interdisciplinariitatea în arta de tradiție bizantină ,pictura ,muzica, arhitectura. - notația neumatică a muzicii de tradiție bizantină în relație cu pictura	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8. Interdisciplinariitatea în arta de tradiție bizantină ,pictura ,muzica, arhitectura. - arhitectura de tradiție bizantină în relație cu pictura	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică

9. Concepte in arta de traditie Bizantina - perspectiva rasturnata ,rolul si functia perspectivei rasturnate in abordarea traditiei iconografice in raport cu contemporaneitatea.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
10. Concepte in arta de traditie Bizantina - morfologia perspectivei rasturnate	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
11. Concepte in arta de traditie Bizantina - perspectiva rasturnata in conceptia lui Pavel Florensky.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
12. Concepte in arta de traditie Bizantina - Mistagogia Sfantului Maxim Marturisorul si dimensiunea atemporală a perspectivei rasturnate utilizata in iconografia de traditie bizantina	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
13. Concepte in arta de traditie Bizantina - trupul uman creat ,desenat in perspectiva vesniciei	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
14. Concepte in arta de traditie bizantina - interioarele bisericilor bizantine si post bizantine tributare paradigmei perspectivei rasturnate.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră fizică
8.2. SEMINAR		
1. Sfantă Mahrama.. - care sunt reprezentările autentice ale sfintei mahrame in lumea creștină.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate, pigmenti ,pensule, panou lemn ,verniuri, creta micronzată, cleiuri.	3 ore fizice
2. Sfantă Mahrama - alegerea modelului după care se realizează icoana.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate, pigmenti ,pensule, panou lemn ,verniuri, creta micronzată, cleiuri.	3 ore fizice
3. Sfantă Mahrama - realizarea icoanei pe panou de lemn ,dimensiune 50cm/50cm	Materiale didactice imprimate, pigmenti ,pensule, panou lemn ,verniuri, creta micronzată, cleiuri.	3 ore fizice

3. Sfanta Mahrama - prepararea suportului	Materiale didactice imprimare,pigmenti ,pensule,panou lemn ,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
4. Sfanta Mahrama -asezarea proplasmelor pe suprafata de lucru. -	Materiale didactice imprimare,pigmenti ,pensule,panou lemn ,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
5. Sfanta Mahrama -poleirea cu mordant sau poliment dupa situatie .	Materiale didactice imprimare,pigmenti ,pensule,panou lemn ,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
6. Sfanta Mahrama -realizarea carnatiilor si a desenului la chip	Materiale didactice imprimare,pigmenti ,pensule,panou lemn ,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
7. Sfanta Mahrama -vernizarea icoanei	Materiale didactice imprimare,pigmenti ,pensule,panou lemn ,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
8. Tetracromia - unde se foloseste tetracromia?	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
10. Tetracromia - experiment cromatic cu pigmenti	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
11.Tetracromia -aplicarea experimentului cromatic in icoane	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
12.Frontalitatea dinamica cu axe curbe in iconografia de traditie bizantina . -explicarea principiului frontaliitatii dinamice cu axe curbe	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	
13. Frontalitatea dinamica cu axe curbe in iconografia de traditie bizantina . -realizarea de desene in tehnica frontaliatatii dinamice cu axe curbe specifice pictarii icoanelor pe diferite suporturi...	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice	

14.. Frontalitatea dinamica cu axe curbe in iconografia de traditie bizantina . -identificarea modelelor de icoane din isoria bizantina si post bizantina care utilizeaza tehnica de desenare a chipului in frontalitate dinamica cu axe curbe.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice,pigmenti ,pensule,panou lemn,cartoane ,hartie,verniuri,creta micronzata,cleiuri.	3 ore fizice
---	--	---------------------

8.3. Bibliografie:

.*Book of Pericopes of Henry II*, Bayerische Staatsbibliothek, Munich, sec. XI; pe www.ortodoxreference.com.

Dicționar Biblic, vol. I – II, Editura „Cartea Creștină”, Oradea, 1995.

Mănăstirea Probota, Colecția Monumente Istorice, Ed. Meridiane, București.

St. Sophia. The Chora Church, Istanbul, 2002.

Viețile Sfinților pe luna martie, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1995.

Baggley, John, *Icoanele și semnificația lor duhovnicească. Porți spre veșnicie*, editura Sofia, 2004.

Băbuț, Gheorghe, *Vămile văzduhului. Istoria despre Hristos. Documente istorice*, Ed. Perlerinul român, Oradea, 1993.

Boghiu, Sofian, Arhimandrit, *Chipul Mântuitorului în iconografie*, editura Bizantină, 2001.

Botez-Crainic, Adriana, *Istoria Artelor Plastice, vol. I, Antichitatea și Evul Mediu*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1994.

Bulgakov, Serghei, Pr., Ozolin, Nikolai, Pr., *Icoana și cinstirea sfințelor icoane, studiu critic*, colecția Eikon, editura Anastasia, 2000.

Bunge, Ieromonah Gabriel, *Icoana Sfintei Treimi a Cuviosului Andrei Rubliov*, Ed. Deisis, Sibiu, 1996.

Cavarnos, Constantine, *Ghid de iconografie bizantină*, editura Sophia, București, 2005.

Damian, Theodor, pr. prof., *Implicațiile spirituale ale teologiei icoanei*, editura Eikon, 2003.

Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, editura Sophia, București, 2000.

Drăguț, Vasile, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Ed. Vremea, București, 2000.

Dumitrescu, Sorin, *Chivotele lui Petru Rareș și modelul lor ceresc*, Ed. Anastasia, 2001.

Evdokimov, Paul, *Arta icoanei. O teologie a frumuseții*, editura Meridiane, 1993.

Florenski, Pavel, *Iconostasul*, editura Anastasia, București, 1994.

Giorgi, Rosa, *Angeli e Demoni*, Mondadori Electa, Milano, 2003.

Grabar, André, *Iconoclasmul bizantin*, editura Meridiane, București, 1991.

Grigorie Krug, Monahul, *Cugetările unui iconograf despre sensul și menirea icoanelor*, editura Sofia, 2002.

Gusev, Nikolai; Duanev, Mihail; Karelin, Rafail, *Îndrumar iconografic*, editura Sofia, editura Cartea Ortodoxă, 2007.

Ioan Damaschin, Sfântul, *Dogmatica*, editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2005.

Ioan Damaschin, Sfântul, *Al treilea cuvânt de apărare împotriva celor ce admonestează sfintele icoane*, 8.

Iuliana, Monahia, *Truda iconarului*, editura Sophia, București, 2001.

Karelin, Rafail, Gusev, Nikolai, Dunaev, Mihail, *Îndrumar iconografic*, editura Sophia, București, 2007.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

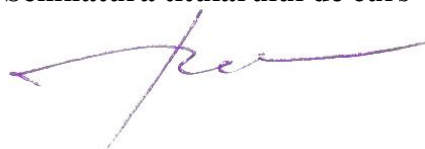
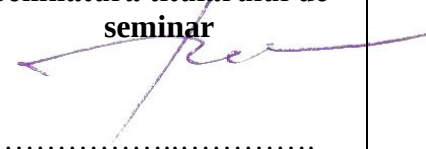
Cursul este o radiografie analitică a realităților legate de înțelegere și realizarea unor lucrări autentice în spațiile eclesiale care să aibă un impact artistic calitativ, atât din punct de vedere estetic cât și duhovnicesc asupra privitorului.

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student .</i>	50%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>- evaluarea lucrărilor practice realizate pe parcursul semestrului</i>	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>- evaluarea finală a lucrărilor realizate pe parcursul semestrului.</i>	40%
		<i>Implicare în dezbateri</i>	10%

10.6 Standard minim de performanță:

Pentru nota 5 (cinci): studentul cunoaște elementele de bază în ceea ce privește înțelegerea teoretică și aplicarea practică a picturii pe panou de lemn.

Data completării 20.09.2024	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 23.09.2024	Semnătura director de departament